

LA PEIXERA DE LES VANITATS

Cadaqués

Un episodi del projecte Ermóupoli

La notícia de l'arribada de la Mohny a Cadaqués, la va precedir. Més ben dit, ella ja hi havia estat l'estiu passat, quan va conèixer al Peter i quan, pel que deien, s'havia produït entre els dos una apassionada història d'amor. Ara, ella venia a instal·lar-se al poble. S'havia enamorat del lloc i, com em va confiar ella un dia, en Peter representava solament la cirereta del pastis.

–És de Montreal, és una dona molt enèrgica, molt extravertida...

Com succeeix a tots els pobles, les notícies volen i per tot arreu senties parlar d'ella. Que si era una esbojarrada, que si tenia diners... Els rumors corrien de boca en boca i tothom es creia autoritzat per afegir-hi un comentari. I és que en Peter era molt popular. Per atreure gent a la galeria –un magnífic espai situat a una antiga fàbrica de salaons–, organitzava molt sovint festes, recitals, projeccions de pel·lícules i un llarg etcètera. La seva dona, la Sali, o ex dona –confusió produïda per una situació de compromís–, discrepava radicalment d'aquella magnanimitat i no se'n estava de manifestar-ho.

El Peter havia heretat de la seva mare el gust per la cerimònia, les presentacions hiperbòliques, un pintor per representar en exclusiva i una cartera de clients que l'havia empès a vendre quadres. Era la única persona que jo coneixia capaç de oferir la targeta de visita fent una inclinació de cap i un gest amb la mà com faria un mosqueter al treure's el barret.

–Aquí tens la meva targeta, nena, si un dia vens a Cadaqués, passa'm a veure.

Alt, prim, amb els ulls blaus, entrada la seixantena, explotava abastament la seva natural elegància per seduir a les possibles compradores. Totes eren segons ell "les més guapes, les més elegants i les més simpàtiques". Els seus acompanyants eren també els millors, cada ú en el seu ram. Així tothom es sentia important. A mi em pujaven els colors quan invariablement em presentava com "el millor pintor de..." uns dies de Cadaqués, altres de l'Empordà i altres en que estava de mal humor, dient:

–És el millor de tots el pintors dolents.

Jo vaig arribar al poble al mes d'octubre de 2013. La meva cosina, la Marta, m'havia deixat una casa al numero 22 de l'Horta d'en Sanés, que tan sols s'obria l'estiu.

El meu amic estava esperant al seu nou amor amb la natural impaciència. El fet suscitava curiositat doncs s'havia teixit una curiosa historia al voltant seu i la seva dona i quedava per veure quina seria la reacció d'aquesta davant el desembarcament d'aquella mena de valquíria, ja que deien que la Mohny tenia una energia fora mesura. De fet, més tard, jo la vaig etiquetar com el huracà Mohny. Aquest qualificatiu li quedava curt. Però la tenacitat de la Sali era ben coneguda per tothom.

–Sali, enamorar-se no és un fet premeditat. És un accident, com pot ser-ho que t'atropelli un camió. En Peter no en te cap culpa –li deia jo per consolar-la.

El desembarcament es va produir a casa de la Mato, una simpàtica pintora uruguaiana que oferia festes per mirar de vendre als amics algun dels seus quadres abstractes. L'arribada de la quebequesa va ser apoteòsica. En Peter no hi era. La Sali plorava pública i desconsoladament, proclamant que quatre dies abans feia amb el seu marit vida de parella, mentre la nouvinguda prodigava histrionisme a preu fet, sempre envoltada dels que la volien escoltar. Uns anys viscuts a l'Andalusia li proporcionaven una certa mestria en la llengua castellana, la qual cosa afavoria la comunicació amb la gent que no parlava anglès. La Mohny el parlava bé i també es defensava amb un francès que poca gent entenia i que era millor que no s'entengués.

–*“Je vais le racher la chatte”* amenaçava quan perdia els estreps.

Vaig sentir d'immediat una forta atracció per la seva energia i vaig convertir-me en un dels seus admiradors, part del seu públic, part de la claca imprescindible perquè l'espectacle no s'aturés mai. Això va durar un any i després va perdre força, com tots els huracans, fins que es va apagar. Però mentre va durar, les festes amb que en Peter l'anava obsequiant una setmana darrera l'altra, van ser de les millors de la meua vida, per la qual cosa li estaré agraït mentre visqui.

Va quedar clar des del primer dia que la Mohny, filla d'un emigrat romanès i una índia americana, necessitava públic i havia cregut trobar-lo a Cadaqués, un poble ja de per si bastant sortit de gent inclinada a l'exhibicionisme. Tot i així, durant un any ella va ser la vedet i les altres, per molt que van intentar-ho, no la van poder igualar i van tenir que jugar el paper de coristes. La Tatú, de la que parlaré més endavant, va acabar aliant-se amb ella per ocupar un paper de segona vedet, la qual cosa ja tenia bastant mèrit atesa la seva edat.

El marit de la Mohny havia mort feia uns mesos. La gent criticava la seva alegria i despreocupació després de quedar vídua. Amb els diners heretats, quedava clar que no seria una càrrega per en Peter, la economia del qual no es podia qualificar de brillant, ja que depenia de la venda d'un producte únic, el tailandès Konyama, que durant trenta anys repetia el mateix programa pictòric sobre Cadaqués i no podia abaixar preus per no ser linxat per tots els clients que havien confiat en la revaloració dels seus quadres. Jo vaig pensar des del primer dia que l'explosió de vitalitat de la nouvinguda era una reacció lògica a la pèrdua del seu marit perquè la vida és mes forta que la mort.

La Mohny era una dona extremadament prima, amb la cara creuada per una boca gran, de riure fàcil i duia el cabell tallat com un patge, amb un serrell que li donava una bona fotogènia. Era escanyolida i bellugadissa. Aquella exagerada mena d'anorèxia, unida al moviment constant del seu cos, em va oferir el primer problema: no podia veure si era una dona real o un transvestit.

Alguns n'estaven segurs que ho era, mentre que jo dubtava. Vaig mantenir el dubte tot el hivern fins que més tard, un cop acabada la historia amb en Peter, la seva afició a les relacions masculines, em va convèncer de que era efectivament una dona. En cas contrari algun dels seus amics contrariats hagués escampat el fet, encara que només fos per venjança.

Als pocs dies d'arribar van venir a veure'm a casa meva, al poble de Castelló d'Empúries, els vaig dur al millor restaurant i vaig quedar sorprès de la manera com la Mohny agafava la carn amb els dits per posar-se-la a la boca. "Quan se n'adoni que el Peter no te un duro se li passarà la febre", vaig pensar. El mateix pensava la Sali, preocupada per les sortides constants de la parella als restaurants del poble.

–Ja em diràs com pagarà tot aquesta rauxa. I ell no és així, no li agrada gens sortir a la nit– em confessava, tota preocupada.

Asseguts l'un davant l'altre, és evident que el meu amic n'estava, a més d'enamorat, orgullós. Vestit sempre amb americana fosca, prim com un espantaocells, els dos ben seriosos i ben drets damunt la cadira, feien bona fila.

–Sembren els marquesos de Locatis– em va dir una amiga al veure'ls. L'acudit em va semblar molt divertit. Fa temps que no sentia aquella paraula, que per si sola ho deia tot.

La Mohny em va explicar que la seva vida havia estat difícil, amb un pare pobre i alcohòlic. Això em va desvelar un tret de la seva personalitat que li va valer moltes crítiques més endavant: ella queia sobtadament en una

vulgaritat aclaparadora, tant de paraula com de gest, que ofenia a molta gent però no pas a mi, que ho trobava divertit i desmesurat, com ella mateixa. Un dia, sortint del *Brown Sugar*, en Peter ens va demanar silenci i mentre ens apropàvem al pati de les escombraries on un enorme senglar abocava containers, ella va exclamar:

–Deuen ser dos gats que estan cardant com desesperats.

Quin hivern vàrem passar! Tot era un pretext per la festa. El *Halloween*, la nit de Nadal, la de cap d'any, els reis, el dia de Sant Sebastià, el carnaval, i un cop entrada la primavera, les nits del restaurant de Cap de Creus, de can Shalabi, del *Brown Sugar*, les festes particulars als olivars, a la barraca d'en Telmut, l'alemany vestit de dona, a la d'en Tartin, l'actor anglès que vivia en una casa de *hobbits* a la muntanya, o la d'en Lany, l'austriac decadent de mena, que la deixava als amics quan els seus fills no la feien servir...

Quan la festa s'escalfava, amb un ritual establert per la costum, la Mohny entrava en escena, com si es tractés d'un escenari, sempre al davant, en segona línia formaven la Bara i la Mara, aquesta quaranta anys més jove que el seu marit, exultants de joventut, lleugeríssimes de roba, com dues segones vedets i al darrera ens hi apuntàvem tots. Ella tenia una vitalitat increïble, una manera de ballar plena de registres, cap d'ells particularment elegant, una mica fora de ritme però que et feia venir ganes de seguir-la. La nit de Cap d'Any, on vàrem aguantar hores i més hores ballant al Cap de Creus mentre esperàvem la sortida del sol i en Peter anava fent vídeos, va marcar el rècord de resistència. M'atreviria a afirmar que mai ningú, havia fet tants vídeos d'una sola persona com en Peter va fer de la quebequesa mentre va durar aquella historia.

La Sali, la dona o ex-dona d'en Peter, segons com es miri, va tenir un paper molt important en aquella tragicomèdia. Addicta a la galeria, que ella havia creat i també finançat, apareixia en escena cada divendres a dos quarts de nou i s'assentava al costat de la Mohny amb una persistència que la gent no arribava a comprendre. "Està enamorada del seu marit" deien alguns, "no es rendirà mai" afegien altres. Mentre ell filmava escenes de la Mohny sense parar, ella encara tenia el humor de dir-me:

–Veus, veus, i a mi no em filma mai.

–El que has de fer, per dignitat, és no anar a la galeria mentre això duri, que un dia s'acabarà. La galeria té els dies comptats. Haurà de plegar, com han fet gaire bé totes. I no deus voler que pensin que tu hi estaves pel mig. Millor que la gent digui que s'ha enfonsat per culpa de l'altra –li oferia jo amb la millor voluntat.

Però jo no podia encara comprendre que ella estava disposada a tot per conservar, tan en les hores bones com en les dolentes, el que creia era de la seva propietat: el seu marit –de qui estava oficialment divorciada– i aquella galeria de que se sentia cofundadora.

La seva era una actitud sorprenent, massa civilitzada en aparença, impregnada d'una sorda hostilitat, que era evident que la feia patir i que no tenia raó de ser si no es coneixien els antecedents. Es masoquista, pensaven molts. Ella, que s'havia divorciat del seu marit però amb qui compartia casa, al menys els caps de setmana, anava a la galeria divendres i dissabte per tornar diumenge cap a Barcelona, on donava classes de música en un institut. Apart de conèixer-los de feia anys, la casa de la meva cosina Marta està al mateix carrer que la galeria i això em va convertir en un espectador de primera línia d'aquella història.

Eren dues persones completament oposades, per bé que complementaries. En Peter era extravertit, li agradava la festa, la música, l'espectacle. Hagués estat un bon *road manager*, molt més que galerista. El seu interès per l'art era circumstancial, en canvi els concerts l'apassionaven. Es posava al costat dels musics, els animava i els filmava. Hagués estat un representant molt competent. Els diners no li preocupaven perquè no en tenia.

La seva dona en canvi, era tot lo contrari. La caracteritzava una serena correcció, pròpia dels mestres d'escola. Tants anys com a funcionaria li havien donat un sentit de l'estalvi, de la mesura, que li feien topar sovint amb la prodigalitat del seu marit. Els dos havien compartit galeries, l'anterior i la nova que ella havia contribuït a decorar. Era normal que ho considerés quelcom seu. El que no podia consentir era que el seu sou de funcionaria fos dilapidat en begudes que consumien gent que mai comprarien un quadre, però que en Peter considerava que donaven ambient a la galeria, i a ell mateix en les llargues nits d'hivern. Es tractava de dos punts de vista que definien dues estratègies contraposades. En els anys que feia que jo els coneixia, mai em va quedar clar amb qui tenies que negociar. La seva era una empresa bicèfala, a ell no li agradava massa la pintura i ella no li agradava el risc ni entenia de negocis. Sort que comerciaven, com ja he dit abans, amb un producte únic, perfectament identificable i centrat en el paisatge de Cadaqués.

El control obsessiu de la Sali sobre les despeses del seu marit produïa en aquest l'efecte contrari i augmentaven la seva prodigalitat, el seu histrionisme, la seva calculada bogeria. Les seves pallassades eren una manera desesperada d'escapar al control al que es sentia sotmès.

–Com te la mires eh!– em va dir la Sali una nit sobtadament mentre jo seguia els moviments de dansa de la Manina–. Perquè es jove, que si no, no te la miraries! I en Peter com baveja! Sento vergonya per ell, mira'l.

Que vols que et digui –vaig replicar amb sinceritat,– me la miro perquè balla, no la trobo especialment atractiva físicament, però te el seu art. I això mateix li deu veure en Peter.

Aquesta Manina, una noia catalana apassionada per la dansa, tenia una manera de parlar dolça i oferia aspecte d'una candorosa despreocupació. Amb un to de veu baix i reposat podia explicar la història de cada ú dels objectes que duia en un maletí entapissat de floretes. Aquesta calculada forma de comportar-se era la més oposada al caràcter controlador i mesurat de la Sali, raó per la qual en Peter se sentia atret per ella.

–Mira, mira, –es queixava la Sali– dues ampolles més de vi, i del bo, Aquests païos sons uns gorrers i en Peter no se n'adona. Tot això s'acabarà quan es munti l'associació– afegí amb aire dolgut.

–Has de ser el tresorer– em va dir en Peter l'endemà amb un somriure de triomf.

Així és com em vaig assabentar de que s'estava gestant una associació. Em van agafar desprevingut. Havien trobat una víctima. Vaig acceptar per amistat l'únic càrrec que ningú vol acceptar en una associació: el de tresorer.

Al vespre una reunió, on vaig conèixer als altres components.

President, en Peter. Sots presidenta, una senyora grossa que era del grup de la Sali. La Clotilde, un altra amiga, s'havia decorat amb el càrrec de directora de comunicació. Hi havia secretària i uns quants vocals. A la primera reunió es van començar a senyalar els objectius i funcionament de l'associació, que es va batejar com *Cadaqués –on- cultura*. La senyora grossa va començar a *dar órdenes* de com s'havien de portar les coses. Jo ja sabia que l'associació era un intent desesperat de la Sali per imposar uns criteris d'estalvi a les activitats del seu marit. Això no m'agradava gaire, i menys em va agradar el to autoritari de la senyora grossa quan em donava instruccions de com dur la comptabilitat.

–Perdona, és que abans que pintor jo era economista i tinc la meua manera de fer les coses. Ja veuré com es pot fer perquè funcioni, però el que si és cert és que ho faré a la meua manera.

Al sortir, vaig manifestar a la Sali que jo no suportaria aquest tipus de gent, que amb molt de gust col·laboraria, però no com a tresorer. I aquell dia em vaig donar compte de com era la Sali realment. Al veure's contrariada en el seu propòsit, res la va fer capaç d'acceptar els meus arguments i de cop vaig comprendre que no tenia flexibilitat per acceptar un no. Això explicava tot el que vindria després.

Es va fer una presentació pública, vàrem treballar plegats unes quantes setmanes per establir unes normes de funcionament que fossin viables i un dia, de bon matí, vaig rebre uns whatsapp i després uns e-mails desesperats del Peter, on ho engegava tot a rodar. Què havia passat? No tardaria massa en saber-ho.

La Manina havia programat una dels seves exhibicions de dansa. La noia havia fet fins i tot els cartells però a les dones de l'associació, que es constituïa teòricament per evitar amb les quotes dels socis el naufragi de la galeria, no els hi havia agradat la idea. La Sali perquè estava farta de la Manina, la Clotilde perquè estava ferida al no haver dissenyat el cartell i la senyora grossa perquè se sentia en la obligació de marcar la pauta. Van acorralar al Peter al bar Boia i el devien cargolar de tal manera, que no li van deixar cap altra sortida que avortar l'associació.

Puc imaginar-me l'escena perquè vaig estar present a les que es van succeir els dies posteriors. En Peter acusant a la Sali de funcionaria, la Clotilde i jo intentant trobar solucions.

–Tot son sessions de dansa amb la Manina!– protestava la Sali.

–*Propón tu, propón tu,*– li demanava cridant el seu marit, amb tota la raó del món.

–És que la sot presidenta encara no havia enviat fotocopia del seu DNI i l'associació no estava constituïda. Era una activitat de prova– explicava jo per mirar de salvar el treball que havíem fet fins aleshores.

Tot va ser en va. El Peter s'havia donat compte del parany i se'n havia escapat a temps. Jo vaig quedar alleugerat al deslliurar-me d'una obligació que, donades les circumstàncies, no em venia gens de gust. La Clotilde va ser recompensada amb tres parets per presentar unes quantes fotografies fora de temporada. Vaig continuar anant els caps de setmana a Cadaqués i a la galeria on tot va seguir igual fins que va arribar l'estiu. L'estiu que va marcar un abans i un després, l'estiu on el Peter va conèixer la Mohny.

Un any va durar la embranzida de d'huracà Mohny, com jo l'anomenava. Les coses sembla que han de durar sempre. Heràclit va dir que "l'única cosa que és permanent és el canvi". Jo adaptaria la sentència dient que l'única cosa que mai canvia és el comportament de l'esser humà. Ens movem impulsats per la vanitat i en molts casos per la mandra. Som animals del grup i necessitem el seu reconeixement. Cadaqués és un microcosmos. Les ciutats proporcionen l'anonimat i els pobles tothom vol sentir-se part del grup. Pobles com aquest són un lloc idoni perquè les persones amb més necessitats de reconeixement s'emmirallin en aquest paisatge de somni. Cadaqués és, entre moltes més coses, una peixera de vanitats.

En Peter va seguir cultivant els seus clients, la majoria francesos. Tots radicalment anticatalans. Alguns, els que hi portaven més anys, insistien en parlar-me castellà. Jo els contestava en francès perquè preferia fer-ho així abans que en castellà. Eren anys de tensió entre els que volíem decididament la independència de Catalunya i els que s'hi oposaven. Cadaqués estava ple d'estrangers i eren gairebé sense excepció contraris a que triéssim lliurement el nostre destí com a poble. La galeria d'en Peter n'era un niu.

També era un reducte d'unionistes, de l'alta burgesia de Barcelona.

Jo els hi deia:

Però, " *podeis hablarme en castellano, que lo entiendo*".

Això els treia de polleguera.

Un dia, uns operaris canviaven els vidres de la galeria que, contra tot pronòstic, aguantava la crisi. En Peter s'ho mirava simulant indiferència, la Sali estava molt, molt enfadada.

–Què ha passat aquí? –vaig preguntar-li.

–Passa que la Mohny va posar a la porta les coses del seu darrer amic i després li va saber greu i va demanar al Peter que les guardés a la galeria. El paio ens ha trencat els vidres per venjança. Ja hem avisat a la policia. Espero que ho pagui l'assegurança.

Jo havia perdut el fil de les aventures de la Mohny, seguia caient-me bé, però cada dia hi havia més gent que li anava a la contra.

En Peter tenia encara un sentiment per ella i es lamentava de la seva trajectòria farcida d'amants de dubtosa reputació. Vulgaritat, falta de classe? El cert és que ella, amb el seu temperament, no tenia gaires sortides entre la fauna de depredadors que pul·lulaven pel poble.

–He decidit donar-me un respir– va dir-me un dia. No estic acabada, el que passa és que haig de carregar les bateries.

Jo també tenia necessitat de fer el mateix. El meu procés de regeneració va anar paral·lel a la davallada de la Mohny. Havia estat malalt i ara em recuperava poc a poc. Vaig rodejar-me d'amics i amigues de tendències *flower* i *new age* i això em va obrir noves perspectives en el terreny de la intuïció.

La tardor i el hivern de 2014-2015 vaig viure a Cadaqués. La soledat i el silenci, el foc de la llar que posa en marxa els cinc sentits, la neguitosa espera d'uns resultats mèdics que semblaven no tenir fi, tan sols es

trencaven amb algunes classes de ioga *kundalini* que donava un professor a qui la respiració de foc havia transformat la seva mirada en la d'un mena de talibà.

Poca gent s'imagina el que pot donar de si aquest poble quan les masses de visitants han afluixat. Quina diferència amb Castelló d'Empúries, on visc. Allà, tots els forasters som considerats invasors, usurpadors d'un territori on els altres hi eren abans. Cadaqués en canvi, és un lloc on la gent que l'ha triat per viure-hi son majoria i el tarannà dels autòctons manté la seva personalitat. Hi ha un sentiment de complicitat i molta gent disposada a donar i rebre.

–On anem a dinar?– em va preguntar a la meva cosina, un divendres que va venir a veure'm.

–Si vols podem anar a casa de la Tana, que fa un dinar.

I vàrem enfilar el camí que condueix a casa de la Tana, la dona d'en Simon, pintor a qui coneixia des de feia una colla d'anys. Un cop allà em vaig trobar que la terrassa, des de on es dominava tot Cadaqués, bullia de dones. A Cadaqués això no pot sorprendre, perquè elles estan molt ben programades per sobreviure i Cadaqués aporta seguretat, però allò semblava una associació lesbiana o un club feminista. Jo era l'únic home i em vaig sentir una mica estrany.

–Què és tot això? De què va?– vaig preguntar a una noia que, al dir-li que tenia l'estomac delicat, va trobar temps per fer-me un arròs bullit. Aquell àngel de la guarda s'anomenava Seresa.

No va ser fàcil explicar de que anava perquè era una experiència pilot, una prova, el primer dels que vàrem anomenar *Healig Holidays*, caps de setmana on, amb voluntat d'intercanvi, la Seresa i la Tana havien convocat un grup de gent. Em vaig trobar tot de cop a l'illa del Llané participant en una sessió de dansa de no se quina tribu africana, un altra de moviments per netejar el cos, on saltàvem i grunyíem de maneres diferents en funció de l'orgue que volguéssim depurar:

–*I agoga vamos a tgabagag el hígado* grrr grrr grrr, indicava la Marièle amb el seu delicat accent francès mentre copiàvem els moviments corporals que calia fer en cada ocasió.

Va seguir una hora de meditació a l'església a les vuit del matí de l'endemà, un curset de cuina macrobiòtica, una caminada a cap de Creus per acabar diumenge tarda amb una sessió de *brain storming* oferta per en Rubén, un argentí que, tot i tenir els clients als Estats Units, podia passar temporades a Cadaqués gràcies a les noves tecnologies.

La sessió pretenia avaluar les possibilitats futures d'aquella experiència pilot. La Seresa n'era l'anima, la persona més interessada en que allò funcionés. Des del primer dia varen quedar clares dues postures contraposades. La dels que pretenien el pur intercanvi d'experiències per l'enriquiment espiritual dels participants i la dels que buscaven una activitat remunerada que els permetés seguir vivint a Cadaqués.

–Si aconseguim estendre l'experiència, podrem fer una massa crítica per poder, a la llarga, canviar la societat– emfatitzava la Seresa amb els ulls encesos d'il·lusió.

–D'una manera o altra, jo haig de cobrar els meus cursos de ceràmica–reclamava la Tricia amb el seu divertit accent anglocatalà.

Dues actituds vàlides però contradictòries, com va quedar en evidència després de la sessió dirigida pel Rubén. Jo em vaig sentir immediatament fascinat per aquell projecte, ja que sabia que un grup tan sols funciona si s'organitza amb lideratge i organigrama. Allò era una mena d'associació sense estatuts, sense quotes, sense socis, en dues paraules, una manera d'actuar completament al·legai. Vaig decidir participar-hi aportant la meua experiència empresarial.

–Si voleu, podria donar uns tallers de dibuix i color– vaig oferir.

Es van fer quatre caps de setmana de prova des d'octubre de 2014 fins abril de l'any següent. Em resulta difícil enumerar les activitats a les que vaig prendre part. Van ser experiències d'avaluació per anar veient les possibilitats del grup.

La meditació es feia a l'església, on es disposava de la gran capella, i començava cada dissabte a les vuit del matí. Al hivern, a aquella hora encara és fosc. La llum del dia va entrant gradualment pels lucernaris de la gran cúpula barroca i al cap d'una hora, quan sortíem, ja era de dia. Un esmorzar al bar del costat ens preparava per les activitats del dia.

El solstici d'hivern va caure en dissabte i jo vaig pujar a l'església mitja hora abans amb l'esperança de veure sortir el sol per l'horitzó. Va haver-hi sort, el cel estava net de núvols, anaven arribant altres assistents i jo encarava les palmes de les mans al sol per rebre la primera energia.

De cop, em vaig girar i vaig veure que tothom feia el mateix, mentre jo explicava el significat del meu ritual.

–Quan el dia s'allarga s'ha de celebrar la llum que fa possible la vida. Totes les religions solars ho han fet o ho fan, des de la nit dels temps fins al cristianisme. Fem-ho, doncs –anava desgranant jo amb veu reposada.

Quina diferència amb l'any anterior quan, després d'una nit sencera ballant a Cap de Creus amb la Mohny, no vàrem veure sortir el sol de primer d'any, perquè els núvols ho van impedir. I és que jo era una altre persona. L'any anterior no estava malalt i ara sí.

Ara havia perdut la seguretat en mi mateix. De cop i volta l'estomac i els intestins es van proposar no deixar-me tranquil. Els caps de setmana anava a Cadaqués i al tornar a Castelló d'Empúries no hi havia manera d'escalfar l'estudi. Total, que per pintar tres hores al dia no valia la pena, així que vaig decidir hivernar a Cadaqués.

Els problemes intestinals s'agreujaven i jo sabia que les causes eren molt probablement de tipus emocional. Per enfrontar-me hi vaig establir un programa. Em passava la major part del dia a casa, descansant i meditant, però no hi havia res a fer. Vaig batejar amb el nom de Kokito la part del sistema nerviós que el cervell no controla, amb la idea de fer-me hi amic, ja que no el podia dominar. Quan els budells es posaven a roncar (a fer "barullos" com deia una amiga basileia) no li feia cas esperant que callés, com es fa a vegades amb els nens.

També l'enganyava.

–Kokito, rei meu– li deia–, avui vindrà a veure'ns la cosineta Marta i soparem plegats–.

No era veritat, però la bestiola s'adormia i no es donava compte que sopàvem sols com de costum.

En fi, que era complicat. Vaig comprar un llibre que tractava abastament de l'anomenat síndrome de l'intestí irritable i un altre d'un tal Peter Levine. El llibre es deia *Curar el trauma* i explicava una experiència que havia viscut Levine com a terapeuta. A la guerra de Vietnam, un marine va sobreviure a una emboscada on van morir els seus companys. Al tornar als Estats Units, cada any, a la mateixa data, atracava una botiga i al sortir trucava a la policia. Era la mateixa data de la traumàtica experiència que havia viscut.

Després d'una sessió de massatge cráneo-sacral que em va fer la Tana, vaig despertar-me al mig de la nit somiant la mort del meu pare. Fet inusual que em va fer recordar que va morir a l'octubre i que tenia la mateixa edat que jo quan havia sofert l'embòlia que el va postrar dotze anys en una cadira de rodes.

Vaig entendre que aquell era el meu *trauma amagat* i s'havia despertat al trencar amb la que havia estat la meua amiga durant un grapat d'anys. La por a la soledat i la malaltia s'havien desencadenat per aquest motiu. Ara tenia que mirar de curar-me. Vaig descobrir una nova espècie de teràpia; les *camilles*, amb especialitats que anaven des de la reflexologia psico-

emocional fins a les vibracions acústiques monocords, i que consistien en posar-te una mà al cap i un altre al pit per relaxar-te i que no tinguessis ganes de protestar al pagar els cinquanta euros que solia costar cada sessió. Ara bé, la primera era sempre gratuïta. Així els lloguers s'anaven pagant, perquè no pas tothom té una cosina com la Marta.

Vaig provar-ne unes quantes i de passada vaig fer noves amistats. Trencava la soledat per anar a sessió de ioga o a *Sakti Dance*. Els dijous que em venia de gust m'arribava als cursets de cuina macrobiòtica que oferia l'Àngels a Selva de Mar. Vaig aprofitar per fer-me fer una carta astral que no em va servir per res i vaig assistir a un parell de constel·lacions familiars a casa de la Martina, a Port de la Selva. La visita de una afamada homeòpata alemanya d'Oviedo no va aconseguir res més que fer-me perdre un dia sencer.

–I tant que funcionen les constel·lacions –em va dir el meu fill, que és antropòleg–. És la tribu, el grup, que es posa a ajudar un dels seus components per resoldre el seu problema.

A la sortida d'una de aquelles sessions, que eren molt distretes perquè tenien molt de psicodrama i bastant de tragicomèdia, degut a la personalitat dels participants, una jove psicòloga em va dir:

–Em vaig adonar que nosaltres podem diagnosticar les malalties mentals però no podem curar-les. He anat participant en teràpies alternatives i comprovat que en molts casos funcionen.

La Seresa, que era terapeuta, em va obrir els ulls a conceptes com l'efecte mirall i em va ajudar molt. Per agrair-li, jo feia veure que m'hipnotitzava, cosa que mai va aconseguir. Un dia em va passar un vídeo on un home nascut sense braços ni cames acaba trobant una activitat que el dignifica. L'endemà era l'aplec de Sant Sebastià i vaig pujar a l'ermita sol i al meu pas. "Si ell va fer-ho, perquè no jo", m'anava repetint mentre durava la pujada. Ningú de la meua edat estava disposat a fer-ho i menys amb una intervenció de triple *by pass* que m'havia salvat la vida feia prop de vint anys.

Un dia em vaig trobar al mig d'una excursió a cap de Creus, que va acabar en bany en ple hivern, com als anys vuitanta, contra totes les normes establertes. Jo mateix vaig guiar un grup d'assistents per la muntanya un dels caps de setmana de *Healing Holidays*.

Cada diumenge entre cinc i set amics venien a casa per practicar un mètode de dibuix que jo m'havia inventat i batejat amb el nom del *Mètode de l'àliga*, que consistia en sincronitzar l'ull i la mà a través del cervell, enfocant el punt on acabaria cada línia. Vaig tenir resultats espectaculars. El té i les pastes corrien a dojo i alguns es quedaven a dinar.

La Mohny va venir un dia amb en Peter a classe. No va aprendre res perquè pensava que ja en sabia prou.

–El bon alumne te l'obligació de superar al mestre– deia jo per animar als més dotats.

Vaig despertar alguna vocació i vaig sentir-me útil i molt ben acompanyat. Fins i tot em vaig mig enamorar d'una de les noies del grup.

I ho necessitava. Un anàlisi rutinari de sang al mes de gener va detectar proteïnes a la sang, possible indicatiu d'un melanoma o càncer de medul·la. Per molt que el meu metge de capçalera em tranquil·litzés, dient-me que era impossible ateses els altres indicadors de l'anàlisi, les proves em queien al damunt com claus del taüt i les esperes eren matadores. Tots aquells amics em van ajudar en els mesos de foscor i vaig aprendre a donar sense esperar res a canvi, perquè el plaer de donar és el premi més gran que es pot esperar com a recompensa.

A la Mohny la veia gaire bé cada dia, mentre passejava el seu gos. Era una ombra del que havia estat l'any anterior. Una llista d'amants es van anar succeint davant la desaprovació d'en Peter i la natural alegria de la Sali qui, contra tot pronòstic, havia guanyat. Per punts, com a la boxa, és a dir, per esgotament. Una victòria pírrica perquè res seria mai el mateix que era abans del pas del huracà Mohny. Però havia guanyat.

–I vostè, com es troba?– em preguntà l'hematòleg de l'Hospital de Figueres.

–Miri, jo mai m'he trobat millor– li contestava jo.

–Ja li vaig dir que això no vol dir res, perquè vostè podria estar malalt d'una manera asimptomàtica.

Era una manera de dir-me que un càncer de medul·la podia estar-me rossegant mentre jo estava tan feliç. Això ja em va semblar terrorisme de bata blanca. Feia una setmana s'havia mort en Fernando, un amic pintor que portava anys amb un terrible esgotament físic abans de decidir-se d'anar al metge. Jo, per contra, em trobava fantàsticament bé, si descartem els problemes amb en Kokito.

El dia que em va fer un aspirat de medul·la, em va preguntar si m'havia fet mal. Així que li vaig contestar:

–No, no me n'ha fet. He recitat *mantres* i no me n'he adonat.

El doctor va aixecar la vista dels papers. La meua mirada es va creuar amb la seva, mentre jo puntualitzava:

–Si, en sànscrit.

Imagino que això no li va agradar gaire perquè em va donar hora pels comentaris dels resultats en tres setmanes, en lloc de les dues habituals. Be, no vull ser mal pensat, poder una biòpsia necessitat més temps.

“El patiment és la més poderosa de les experiències reveladores”, va sentenciar un filòsof de la Grècia clàssica. Deu ser veritat. Però de vegades tot acaba bé. Els anàlisis de medul·la van resultar benignes i d’origen desconegut i la colonoscòpia va permetre extirpar a temps dos pòlips, un dels quals era maligne. M’havia aprimat uns quilos, que ja no vaig tornar a recuperar i n’havia sortit enfortit.

Tan bon cop la turmenta va deixar pas a la calma em vaig posar les piles, i com si hagués tornat a néixer, vaig decidir fer una exposició al Casino de Cadaqués aprofitant un buit existent per Setmana Santa. La vaig batejar *Spirit of Cadaqués*. El material de base eren els quadres que havia fet abans de posar-me malalt amb els personatges que havien desfilat per la meua vida. Vaig comprar un projecteur, el transportista va dur columnes i material fet amb noves tecnologies que ningú havia vist a Cadaqués. I va ser un èxit.

Jo anava cada dia a l’exposició per fruir *el aquí i ara* d’aquell lloc únic i de les vistes tan especials que ofería la terrassa d’aquell edifici, del que quan em deixaven la clau m’imaginava ser el propietari. Un dia em va visitar en Josep, un amic fisioterapeuta de Figueres que m’havia posat bé tot el cos i també era aficionat a fer de xaman. Va dur una flauta que va tocar mentre donava voltes al meu entorn i una infecció que m’atacava els ulls va remetre en un cinquanta per cent.

El dia abans de recollir l’exposició em disposava a fer més tomes de vídeo per muntar un documental, però no ho veia clar i vaig demanar un miracle.

–Oh. Aquesta és la Mohny! La que més m’agrada és la Sali, és cla–va–da. Mira, si és la Tatú amb el seu cabell roig! I com balla!– anava dient la Mami amb el seu accent japonès i senyalant els quadres amb el dit.

Era el miracle que jo havia demanat. Tan aviat la vaig veure flanquejar la porta vaig imaginar el vídeo. Aquesta dona japonesa petita i de cara rodona, tocada amb una gran gorra, parlant amb mitja rialla, anava resseguint els personatges dels quadres. No calia res més, el vídeo estava muntat. I és que jo ja m’havia acostumat a creure en els miracles i quan dic això em refereixo a pensar que tot és possible amb l’única condició que hi creguis.

He sentit a dir a molta gent que aquest poble ja no és el que era. Mentida. Jo he viscut a Cadaqués moltes de les millors experiències de la

meva vida al llarg de trenta anys i sempre dic: "No, Cadaqués no canvia, és bàsicament el mateix, els que canviem som nosaltres".

Vaig començar aquest relat amb l'arribada de la Mohny i l'acabo parlant de miracles. Cadaqués transforma a les persones. A vegades trau gent amb problemes i poden passar dues coses, o vas cap avall o te'n surts, dues opcions que són la cara i la creu d'una mateixa moneda.

Tot depèn de la sort i la capacitat que tingui cada ú per re-inventar-se.

JC Roca Sans

Cadaqués. La peixera de les vanitats